

Stavanger kommune
Postboks 8001
4005 STAVANGER

Trondheim, 11.06.2018

Deres ref.:
18011073 Tor Martin Larsen

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2018/2240

Saksbehandler:
Bjørkum, Ida

Tildeling av tilskudd - Utfasing av torvbruk i Stavanger

Det vises til deres søknad om tilskudd av 14.02.2018 med referansenummer 18S8C7E6. Det er søkt om et tilskudd på kr 600 000. Miljødirektoratet gir med dette et tilsagn om senere utbetaling av tilskudd på kr 600 000. Tiltaket som gis tilsagn om tilskudd er "Utfasing av torvbruk i Stavanger".

Beskrivelse av tiltaket:

"Torv er regnet som et «fossilt» materiale som gir betydelige klimagassutslipp både under produksjon og ikke minst i bruksfasen. Miljødirektoratet har nylig utredet muligheter for og konsekvenser av en utfasing av uttak og utvinning av torv i Norge (MDir-rapport M-951 2018).

Stavanger kommune ønsker å gå foran i denne utviklingen mot et «torvfritt samfunn» ved aktivt å fase ut bruk av torv og samtidig utvikle og anvende mer klimavennlige erstatningsprodukter.

Torv er et funksjonelt veldig godt - og prisgunstig - produkt som brukes i stort omfang som ingrediens i dyrkingsmedier (til gartnerinæringen, innen hobbyhagebruk, til grønne tak, i rabatter i uteområder mm.) og i anleggsjord. Å erstatte torv på alle bruksområder krever utvikling av erstatningsprodukter med tilsvarende funksjonalitet - og med en klart forbedret klimabalanse. En må p.t. dessuten gå ut fra at disse produktene vil være dyrere enn torvbaserte vekstmedier.

Stavanger kommune ønsker i første runde, dvs. gjennom dette prosjektet, å kutte ut torvbruk i sin egen virksomhet. Dette vil skje gjennom vedtak om å forby all anvendelse av torv/torvbaserte produkter innen de kommunale avdelingene Park og vei, Plan og anlegg og Stavanger Eiendom. Samtidig vil det fra disse avdelingene samt fra den kommunale bedriften Natur- og idrettsservice KF aktivt etterspørres torv-erstatningsprodukter i markedet. Og ikke minst skal det gis oppdrag til det interkommunale selskapet IVAR IKS om å utvikle torvfrie dyrkingsmedier og anleggsjord tilpasset kommunale brukskrav. IVAR produserer i dag store mengder med kompost og biorest (fra biogassanlegg) som vil kunne brukes som basis i erstatningsproduktene. Det er i området også tilgang på biokull som kan bli til en viktig ingrediens i alternative dyrkingsmedier (et Klimasats-støttet biokullanlegg er under etablering i Sandnes).

Dersom prosjektet blir suksessfullt, vil Stavanger kommune vurdere å utvide ambisjonsnivået om et «torvfritt Stavanger» til å omfatte alle deler av lokalsamfunnet, dvs. også de private hagebrukerne

og den profesjonelle gartneribransjen.

"

BAKGRUNN

Miljødirektoratet mottok 355 søknader til tilskuddsordningen "Klimasats - støtte til klimasatsing i kommunene" i 2018. Søknadene hadde et samlet søknadsbeløp på totalt 318 millioner kroner.

Formålet med ordningen er å bidra til reduksjon av klimagasser og omstilling til lavutslippssamfunnet. Miljødirektoratet har vurdert søknadene i henhold til tildelingskriteriene og prioriteringskriteriene. Ved prioritering av søknadene har vi vektlagt:

- Potensial for utslippsreduksjon.
- Grad av innovasjon i omstilling til lavutslippssamfunnet.
- Overføringsverdi og spredingspotensial.
- Realistisk budsjett for kostnader, og plan for gjennomføring og framdrift.
- Ambisjoner for klimagassreduksjon utover minimumskrav i lover og forskrifter.
- Andre effekter av tiltaket, positive og negative.
- At tiltaket ikke er berettiget støtte fra andre statlige ordninger.

MILJØDIREKTORATETS VURDERING

Miljødirektoratet har mottatt fem søknader om støtte til kommunenes arbeid med klimatiltak i landbruket. Samlet søkesum er kr 2,5 millioner kroner, og alle fem prosjekter får støtte.

Stavanger kommune vil fase ut bruk av torv, og tar initiativ til å utvikle og bruke mer klimavennlige erstatningsprodukter. Flere kommunale avdelinger vil etterspørre torverstatninger i markedet. Samtidig skal det interkommunale selskapet IVAR arbeide med å utvikle torvfrie dyrkingsmedier og anleggsgjord tilpasset kommunale brukskrav. Kommunen trekker fram flere viktige positive virkninger av tiltaket: I hovedsak vil det benyttes lokale ressurser til å lage torvfrie vekstmedier, og kompost og biorest vil få en høyverdig anvendelse. Tiltaket kan munne ut i framveksten av en spesialisert industriell produksjon av dyrkingsmedier, med potensiale for salg i et nasjonalt marked. Men det er også noen negative: Funksjonaliteten til torverstatningsproduktene vil i første omgang trolig ikke være helt på høyde med torvbaserte dyrkingsmedier, og alternativproduktene kommer sannsynligvis til å være dyrere i produksjon enn torvbaserte medier. Prosjektet skal strekke seg over to år, fram til høsten 2020. IVAR vil bidra i prosjektet med arbeidsinnsats tilsvarende kr 350 000.

Det er positivt at Stavanger kommune vil fase ut bruk av torv i egen drift, etterspørre alternativer i markedet og bidra til utvikling av alternative produkter. Samlet vil dette være et godt bidrag for å fase ut torv i drift av park og anlegg, og slik bidra til reduserte utslipp av klimagasser i Stavanger og potensialet i større deler av landet. Miljødirektoratet støtter prosjektet med 50% av prosjektkostnadene, oppad begrenset til kr 600 000.

Miljødirektoratet vurderer at deler av støtten kan betegnes som statsstøtte siden renovasjonsselskapet IVAR skal utvikles produkter som kan komme i kommersielt salg, men beløpet faller inn under forskrift 2008 nr 1213 om unntak fra notifikasjonsplikt § 2 (bagatellmessig støtte). Vi forutsetter at produktutviklingsdelen av prosjektet ikke i tillegg får støtte fra annet hold som gjør at samlet støtte overstiger grensen for bagatellmessig støtte, det vil si 200.000 euro over 3 år.

Dersom prosjektet lykkes vil Stavanger kommune, ifølge søknaden, vurdere å utvide ambisjonsnivået om et «torvfritt Stavanger» til å omfatte alle deler av lokalsamfunnet, dvs. også de private hagebrukerne og den profesjonelle gartneribransjen. Miljødirektoratet mener at kommunikasjon mot private hagebrukere og tilgjengeliggjøring av erstatningsprodukter for privat hagebruk vil kunne gjøre store utslag i klimagassutslippene.

I søknaden står det at kommunen planlegger å forby all anvendelse av torv/torvbaserte produkter i tre kommunale avdelinger. Miljødirektoratet mener det kan være vel så lurt å etterstrebe minst mulig torv framfor forbud, inntil gode erstatningsprodukter er utviklet. Det sikrer at et forbud ikke får utilsiktede effekter, som for eksempel at det brukes vesentlig mer av erstatningsprodukter på grunn av annen kvalitet, eller at bruk av torv fra utbyggingsprosjekter forhindres, altså at torv som uansett blir gravet opp blir forbudt å bruke. I et ressursperspektiv vil det være nyttig å erstatte torv fra torvuttak med slik torv fra utbygginger.

Det vil i starten av prosjektet bli gjennomført en kartlegging av hvilke mengder torv som brukes i hvilke sammenhenger i de enkelte virksomhetene i Stavanger. Miljødirektoratet mener det vil være nyttig å skille på dyrkningsmedier/jordforbedringsprodukter og anleggsgjord i denne kartleggingen. Ved slutten av prosjektet vil det tilsvarende kartlegges hvor mye av dette torvet som er blitt erstattet med alternative medier. Det vil også bli laget et klimaregnskap for nettopp disse alternative dyrkningsmedier.

I søknaden har kommunen med utgangspunkt i Miljødirektoratets rapport M-951 lagt til grunn et utslipp på 251 kg CO₂-ekvivalenter per m³, men dette inkluderer også utslipp fra arealer med torvuttak. Miljødirektoratet mener at utslipp fra arealene kan ikke inkluderes i dette regnestykket, fordi torvuttakene neppe vil opphøre å eksistere hvis Stavanger kommune slutter å bruke torv. Hvis utslippet fra arealet skulle regnes med i en klimagassreduksjon ville man måtte man aktivt gått inn for å restaurere torvuttaket. Ved beregning av klimaeffekt mener Miljødirektoratet derfor at det er riktigst å beregne et utslipp på 183,5 tonn CO₂-ekvivalenter per kubikkmeter benyttet torv, og at dette tallet legges til grunn for klimagassreduksjon når kommunen unngår å bruke torv.

RAPPORTERING OG UTBETALING

Rapportering skjer i elektronisk søknadssenter. Logg på med samme bruker som leverte søknaden. Det er mulig å legge inn rapport så snart regnskapet er klart, selv om dette er før rapporteringsfristen.

Regnskapet skal være bekreftet av økonomisjef, kommunerevisjon eller ekstern revisor. Dersom egeninnsats omfatter kommunal arbeidstid kan tiden regnskapsføres med inntil kr 500 kr/time.

Utbetaling skjer etterskuddsvis på grunnlag av innsendte rapporter og bekreftet regnskap.

AKSEPT

Frist for å akseptere tilbudet er 1. september 2018. Tilbudet aksepteres i søknadssenteret. Logg inn med samme bruker som leverte søknaden.

Lykke til med arbeidet!

Denne avgjørelsen er ikke et enkeltvedtak og kan dermed ikke påklages, jmfør forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav a og b, jmfør fjerde ledd.

Følgende rapportering er en forutsetning for tilsagnet om tilskudd:

Leveres	Beskrivelse	Frist
Sluttrapport	Rapportering i henhold til kravene beskrevet i brevet	15.10.2019

Beløpet vil utbetales innenfor følgende plan:

Planlagt utbetalt	Beskrivelse	Beløp
201912	Utbetaling av tilskudd	600 000

Tilsagnet er gyldig til 31.12.2019. Dersom rapportering som vist over ikke overholdes, bortfaller tilsagnet om tilskudd, og tilsagnsbeløpet vil da omdisponeres til andre formål.

Dersom forutsetningene for gjennomføring av tiltaket endres vesentlig eller bortfaller (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig), skal Miljødirektoratet underrettes umiddelbart.

Det gjøres oppmerksom på at Miljødirektoratet og/eller Riksrevisjonen med hjemmel i bevilgningsreglementet kan iverksette kontroll av om tilskuddet er benyttet i samsvar med forutsetningene.

Vi gjør videre oppmerksom på at Miljødirektoratet helt eller delvis kan kreve et eventuelt utbetalt tilskudd tilbakebetalt dersom midlene ikke brukes i henhold til forutsetningene eller at forutsetningene for tilsagnet bortfaller.

Regnskapsbilag knyttet til gjennomføringen av tiltaket skal oppbevares i minst 10 år, eller i henhold til regnskapsloven, dersom din virksomhet er underlagt denne.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Herdis Laupsa
seksjonsleder

Kirvil Stoltenberg
prosjektleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi:
Fylkesmannen i Rogaland

. . .